

Technische nota SV-bevragingen

Tina Vander Molen, Dries Verlet & Jorre Vannieuwenhuyze

Maart 2024

STATISTIEK
VLAANDEREN

Inhoudstafel

Inleiding	2
1. Data verzameling	3
1.1. Het algemeen design	3
1.2. Steekproef.....	5
1.3. Verloop van het veldwerk.....	6
1.4. Vragenlijsten.....	7
1.5. Implementatie vragenlijst.....	8
2. Data cleaning	8
2.1. Editie-specifieke cleaning	9
Stap 1: Interpretatie open antwoordvakken.....	10
Stap 2: Correctie oplevering	10
2.2. Geautomatiseerde cleaning.....	10
Stap 1: Samenvoegen verschillende bronnen.....	10
Stap 2: Correctie inconsistenties.....	10
Stap 3: Correctie inconsistenties in 'Check all that apply'-vragen	11
Stap 4: Correctie inconsistenties door filtervragen.....	12
Stap 5: Analyse van respons	13
Stap 6: Samenvoegen van dubbele respons	14
Stap 7: Berekening afgeleide variabelen	14
Stap 8: Berekening gewichten.....	15
Stap 9: Controle variabelen	15
3. Responsgraden.....	15
Bibliografie.....	22

Inleiding

Het netwerk Statistiek Vlaanderen (SV) publiceert op haar website (www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen) de meest actuele Vlaamse openbare statistieken over tal van thema's. Voor heel wat thema's wordt er beroep gedaan op administratieve gegevens. Voor andere thema's, zoals informatie over meningen, gedrag en de leefsituatie van individuen zijn minder data beschikbaar. Als deel van het netwerk Statistiek Vlaanderen, nam de Vlaamse Statistische autoriteit (VSA) daarom in 2021 het initiatief om de SV-bevraging op te zetten als bron voor Vlaamse openbare statistieken over deze thema's.

De SV-bevragingen worden verschillende keren per jaar georganiseerd (zie Tabel 1). In elke editie wordt telkens een willekeurig steekproef getrokken van 6.000 inwoners van het Vlaamse Gewest van 18 jaar of ouder, wonend in een privaat huishouden. Deze burgers worden vervolgens uitgenodigd om de vragenlijst online of op papier in te vullen. De vragenlijsten bevatten vragen over uiteenlopende onderwerpen (zie Tabel 2).

Tabel 1: Verschillende edities van de SV-bevraging

Editie	Periode	Jaar	Steekproefgrootte
SV1	voorjaar	2021	6.000
SV2	najaar	2021	6.000
SV3	najaar	2021	6.000
SV4	voorjaar	2022	6.000
SV5	najaar	2022	6.000
SV6	najaar	2022	6.000
SV7	voorjaar	2023	6.000
SV8	najaar	2023	6.000
SV9	najaar	2023	6.000

Tabel 2: Bevraagde thema's en de edities waarin deze thema's worden opgenomen

Thema	Edities
Actief lidmaatschap van verenigingen	2, 5 en 8
Algemeen welbevinden	2, 4, 5, 7 en 8
Cultuurparticipatie	2, 5 en 8
Imago overheden	1, 4 en 7
Informele zorg	1, 4 en 7
Internetbezit	3, 6 en 9
Mediabezit	3, 6 en 9
Mediagebruik	3, 6 en 9
Nieuwsgebruik	3, 6 en 9
Politieke participatie	3, 6 en 9
Sociale contacten	1, 4 en 7
Socio-demografische variabelen	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9
Sportparticipatie	2, 5 en 8

Tevredenheid informatie en communicatie	1, 4 en 7
Tevredenheid met het beleid	1, 4 en 7
Tevredenheid met voorzieningen	3, 6 en 9
Toekomstverwachtingen	2, 4, 5, 7 en 8
Veiligheidsgevoelens en mijdgedrag	1, 4 en 7
Vertrouwen in de medemens	1, 4 en 7
Vertrouwen in de overheid	1, 4 en 7
Vertrouwen in instellingen	3, 6 en 9
Vrijwilligerswerk	2, 5 en 8

Deze nota beschrijft de methode die wordt gebruikt om de data van de SV-bevragingen te verzamelen en te analyseren. Het beschrijft eerst hoe de data exact verzameld worden. Nadien beschrijft het hoe de verzamelde data gekuist worden. Het sluit af met een kort overzicht van de responsgraden.

De microdata (individuele gegevens) van de SV-bevraging staan ter beschikking van overheidsdiensten en instellingen voor statistisch, beleidsvoorbereidend en wetenschappelijk onderzoek. Geïnteresseerden kunnen daartoe een data-aanvraag indienen via een aanvraagformulier dat terug te vinden is op de website (www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevragingen/sv-bevraging).

1. Data verzameling

In deze paragraaf wordt uitgelegd hoe de data van de SV-bevragingen verzameld wordt. Eerst komt het algemeen design van de bevragingen aan bod. Nadien gaat het dieper in op de steekproefmethode en het praktische verloop van het veldwerk. Daarna volgt een discussie van de aanmaak van de vragenlijsten en ten slotte wordt de concrete implementatie van de vragenlijst beschreven.

1.1. Het algemeen design

Bij surveyonderzoek vormen selectiefouten (zoals bv. nonrespons) en meetfouten (zoals bv. sociaal wenselijke antwoorden) een belangrijke uitdaging (Stoop e.a., 2010). Als deze fouten te groot worden kunnen geen geldige uitspraken worden gedaan over de volledige onderzoekspopulatie, in ons geval de volwassen bevolking wonend in het Vlaams Gewest. Daarom is het belangrijk om een degelijk enquêtedesign te kiezen waardoor de fouten zo goed mogelijk beperkt worden. Dit enquêtedesign moet echter ook rekening houden met beperkte financiële en logistieke middelen.

Over mogelijke enquêtedesigns is al heel wat onderzoek gebeurd (De Leeuw en Berzelak, 2017). Jarenlang werden face-to-face interviews beschouwd als de gouden standaard omdat enquêteurs via direct contact meer controle hebben over selectie- en meetfouten en kunnen bijsturen waar nodig. Bovendien kan je met face-to-face interviews veel langere vragenlijsten afnemen in vergelijking met andere methoden. Om deze redenen gebruikte de voormalige Studiedienst van

de Vlaamse Regering, waaruit de VSA is ontstaan, face-to-face interviews voor haar SCV-bevraging (Sociaal Culturele Verschuivingen).

Face-to-face interviews zijn echter ook zeer duur. Daarnaast negeren ze de toenemende populariteit en inburgering van het internet en de smartphone als alternatief middel voor bevragingen. Daarom werd bij de opstart van de SV-bevraging beslist om de gebruikte enquêtedesigns grondig te herzien in overleg met ervaren collega's uit Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Als alternatief werd beslist om over te stappen naar een mixed-mode design met een combinatie van een online en postbevraging (Messer en Dillman, 2011). De VSA had reeds ervaring met een combinatie van online en postbevragingen via haar vroegere tevredenheidsbarometers en de ISSP-bevraging.

Het grootste voordeel van online- en postbevragingen is de lagere financiële kost (De Leeuw e.a., 2005). In tegenstelling tot face-to-face en telefoon bevragingen hoeven in een online- en postbevraging uiteraard geen interviewers te worden betaald. Daarnaast is het veldwerk bij online- en postbevragingen gemakkelijker en vlotter te organiseren en zijn de resultaten relatief snel te verwerken. Een nadeel van online- en postbevragingen is daarentegen dat je veel minder vragen kan stellen en dus minder informatie kan verzamelen.

Het voorgestelde mixed-mode design voor de SV-bevragingen is bovendien een sequentieel design. Dit betekent dat steekproefpersonen eerst worden aangezet om de vragenlijst online in te vullen. Dit wordt een push-to-web-strategie genoemd. Door zo'n push-to-web strategie worden kosten nog meer gedrukt. Antwoorden via een online vragenlijst zijn immers niet alleen goedkoper, de antwoorden worden ook sneller ontvangen en de verwerking van de antwoorden vereist geen manuele invoer. Daarnaast blijkt uit onderzoek Toepoel en Lugtig (2015) en Lugtig, Toepoel e.a. (2016) dat sommige bevolkingsgroepen die traditioneel moeilijk te bereiken zijn (zoals jongeren), makkelijker bereikt kunnen worden door de vragenlijst online aan te bieden.

Na enkele contactpogingen wordt aan de steekproefpersonen die nog niet hebben deelgenomen, ook de optie aangeboden om de vragenlijst te beantwoorden op papier en terug te sturen via de post. Dit zorgt ervoor dat bevolkingsgroepen die weinig vertrouwd zijn met technologie en het internet, ook kunnen deelnemen. Daardoor kan een hogere responsgraad worden gerealiseerd en wordt een grotere diversiteit onder de respondenten bereikt dan wanneer gewerkt zou worden met slechts één bevragingsmethode (Billiet en Matsuo, 2012; De Leeuw, Hox en Dillman, 2012; Stoop e.a., 2010; Dillman, 2011).

Zoals dat hoort in een zuiver sequentieel design werden steekproefpersonen tijdens de eerste editie van de SV-bevraging niet ingelicht over de papieren postbevraging tijdens de eerste contactpogingen. Hierop kwam echter heel wat reactie van respondenten omdat mensen zouden worden uitgesloten en dit de resultaten zou vertekenen. Om die reden werd beslist om het design aan te passen vanaf de tweede editie van de SV-bevraging. Daarbij werd bij de eerste contactpoging met de steekproefpersonen gemeld dat een papieren vragenlijst later zou volgen. Hierdoor is het design geen zuiver sequentieel mixed-mode design meer, al is het ook geen zuiver concurrentieel mixed-mode design waarin de verschillende antwoordmethodes van bij de eerste contactpoging actief worden aangeboden.

Omwille van de grote steekproefomvang en het bijhorend opvolg- en uitvoerwerk, wordt het volledige veldwerk van alle SV-bevragingen uitbesteed aan private veldwerkbureaus. De veldwerkbureaus zorgen steeds voor het drukwerk en de verzending van uitnodigingsbrieven, de programmatie en organisatie van de online vragenlijst, de verzending en scanning van de schriftelijke vragenlijsten en de oplevering van de ruwe databestanden.

1.3. Verloop van het veldwerk

De steekproefpersonen worden in totaal driemaal gecontacteerd per post via Bpost. In het Rijksregister zijn immers geen e-mailadressen beschikbaar, waardoor de geselecteerde personen enkel bereikt kunnen worden via het klassieke postadres.

Zending 1 bestaat uit een uitnodigingsbrief om deel te nemen aan de bevraging. In de brief worden de steekproefpersonen uitgenodigd om de bevraging online in te vullen. De brief bevat zowel een link (URL) als een QR-code om de vragenlijst te openen. Respondenten kunnen de vragenlijst invullen via een smartphone, tablet, laptop of desktop. In de brief wordt vanaf de tweede editie ook expliciet gemeld dat een schriftelijke vragenlijst enkele weken later zal worden opgestuurd voor wie de vragenlijst niet online kan of wilt beantwoorden.

1. Zending 2 bestaat uit een bedankings- en herinneringsbrief en wordt twee weken na de uitnodigingsbrief verzonden. In de brief worden diegenen die de vragenlijst reeds invulden, bedankt en diegenen die de vragenlijst nog niet invulden, gevraagd om deze toch nog in te vullen. Opnieuw wordt vanaf de tweede editie expliciet gemeld dat een schriftelijke vragenlijst enkele weken later zal volgen voor wie de online vragenlijst niet kan of wilt beantwoorden.
2. Zending 3 bevat een herinneringsbrief om de vragenlijst in te vullen en wordt twee weken na de eerste herinnering gestuurd. Bij deze brief wordt ook een schriftelijke vragenlijst toegevoegd die kosteloos kan worden teruggestuurd. De brief wordt enkel verzonden aan degenen die na zending 2 nog niet hebben gereageerd. Als de post in eerdere zendingen onbesteld bleef of als steekproefpersonen na de eerste twee zendingen een expliciete weigering melden, worden ze niet meer aangeschreven bij de derde zending.

Tijdens het veldwerk van de tweede en derde SV-bevraging, die in dezelfde periode werden georganiseerd, werd een fout vastgesteld. Door een vergissing bij het veldwerkbureau werden de URL's van beide edities verwisseld in de uitnodigingsbrieven. De respondenten kregen dus de URL voor de andere editie terwijl de QR-codes wel correct werden meegegeven. Om deze fout recht te zetten, werd een vierde brief verstuurd met een rechtzetting. Deze brief werd uitgestuurd naar alle respondenten die op dat moment de online vragenlijst via de niet-correcte link hadden ingevuld, en bevatte de vraag alsnog de juiste vragenlijst in te vullen. Het ging in totaal om 766 (SV2) en 889 (SV3) respondenten.

Goede communicatie is voor de VSA een belangrijke pijler omdat dit een positief effect heeft op de respons. In alle briefwisseling wordt daarom aandacht besteed aan duidelijke taal, gelijkaardige vormgeving in de huisstijl en een moderne stijl om respondenten zo veel mogelijk aan te moedigen deel te nemen aan de bevraging. Bovendien moeten steekproefpersonen die meer informatie wensen of de echtheid van de briefwisseling willen controleren, vlot de juiste weg naar onze website of contactpersonen vinden. In de brieven wordt daarom duidelijk verwezen naar de website van Statistiek Vlaanderen waar men vanaf de startpagina uitgebreide informatie kan terugvinden over de bevraging en over de privacywetgeving. Ook wordt verwezen naar de website waar de uiteindelijke resultaten gepubliceerd worden, de sociale media accounts van Statistiek Vlaanderen en de nieuwsbrief. Verder wordt de algemene infolijn van de Vlaamse Overheid, de 1700-lijn, verwittigd en krijgt het informatie om correct te kunnen doorverwijzen naar het veldwerkbureau of de projectleiders bij de VSA.

Tijdens het veldwerk wordt de respons nauwkeurig opgevolgd. De veldwerkbureaus stellen hiervoor dagelijks de stand van zaken op via een beveiligd online dashboard of via email. Hierop

kan bijna in real-time worden gevolgd hoeveel vragenlijsten online en/of schriftelijk werden gestart en ook volledig ingevuld.

Het veldwerk wordt telkens enkele weken na de laatste herinnering afgesloten in samenspraak met het veldwerkbureau. De ontvangst van de schriftelijke vragenlijsten wordt steeds enkele dagen vroeger afgesloten dan de ontvangst van online vragenlijsten omdat schriftelijke vragenlijsten meer verwerkingstijd nodig hebben. Enkel voor SV2 en SV3 werden beide soorten vragenlijsten op dezelfde dag afgesloten.

In de SV-bevraging wordt niet gewerkt met een incentive. Mensen vinden het over het algemeen niet opportuun wanneer een overheidsinstantie geld of waardebonnen schenkt.

1.4. Vragenlijsten

De vragen van de SV-bevragingen verzamelen informatie voor Vlaamse Openbare Statistieken (VOS'en) waarvoor geen andere kwalitatieve databronnen voorhanden zijn. Het gekozen design heeft gevolgen voor het ontwerp en de inhoud van de vragenlijst zelf (Wilson en Dickinson, 2021). Steeds vaker beantwoorden respondenten online vragenlijsten via hun smartphone. Daarom moet het ontwerp van de vragenlijst op de eerste plaats aangepast worden aan de kleine schermen van zo'n smartphones, ook wel een mobile-first ontwerp genoemd. De vertaling van een ontwerp voor kleine schermen naar grotere computerschermen of naar papieren vragenlijsten is immers veel gemakkelijker dan in de andere richting.

Het mobile-first ontwerp heeft twee gevolgen. Ten eerste mag een online bevraging via smartphone maximaal 10 à 15 minuten duren. Bij langere vragenlijsten stijgt immers het risico dat respondenten afhaken terwijl ze de vragenlijst invullen. Daarom werd de noodzaak van elke vraag onder de loep genomen en werd ook beslist om de vragenlijst op te splitsen over telkens drie edities van de SV-bevraging. Dit verklaart waarom de thema's om de drie edities opnieuw worden opgenomen en waarom er elk jaar drie SV-bevragingen worden georganiseerd.

Ten tweede moeten de vragen op zich aangepast worden om respons via smartphone zo gemakkelijk mogelijk te maken: vragen moeten kort worden verwoord met een beperkt aantal antwoordmogelijkheden zodat ze passen op een smartphonescherm. Bovendien moet het taalgebruik nog toegankelijker zijn dan bij traditionele methodes.

In hun onderzoek kwamen Toepoel en Lugtig (2015) en Lugtig, Toepoel e.a. (2016) tot de vaststelling dat bij de toepassing van deze twee principes (beperkte tijd en kortere vragen) er weinig of geen nadelig effect is op nonrespons en de kwaliteit van respons. Een belangrijk gevolg hiervan is wel dat de resultaten niet meer vergelijkbaar zijn met vroegere bevragingen.

Bij mixed-mode bevragingen moet er wel steeds worden opgelet voor meeteffecten (Vannieuwenhuyze, Loosveldt en Molenberghs, 2014). Meeteffecten verwijzen naar verschillen in meetfouten tussen verschillende antwoordmethodes. Zo geven respondenten bijvoorbeeld vaker sociaal wenselijke antwoorden in een face-to-face interview dan wanneer ze vragen in een web of papieren bevraging invullen (De Leeuw en Berzelak, 2017). Bij een combinatie van een online en papieren vragenlijst is het risico op meeteffecten echter doorgaans beperkt omdat de respondent in beide gevallen de vragenlijst zelf invult (self-completion) in plaats van een interviewer. Er moet wel voldoende aandacht worden besteed aan vragenlijstconsistentie tussen beide methodes. Zo is het aangeraden om zoveel mogelijk dezelfde lay-out en vraagconstructies

te gebruiken bij beide methodes. De online en schriftelijke versies van de vragenlijst worden daarom steeds zo gelijkaardig mogelijk opgemaakt.

De online vragenlijsten werden na programmering uitvoerig intern getest door medewerkers van de VSA. Ook de schriftelijke vragenlijsten werden voor het definitieve drukken eerst ter controle aan de medewerkers van de VSA voorgelegd.

In de vragenlijst wordt er bij alle vragen een ‘Weet niet/geen mening’-antwoordoptie voorzien, behalve bij bepaalde socio-demografische kenmerken waar een antwoord noodzakelijk is. Deze keuze werd bij de opstart van de SV-bevragingen genomen gebaseerd op literatuur en in overleg met het Nederlandse Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). Deze antwoordcategorie weerhoudt web respondenten er mogelijks van af te haken in het midden van de vragenlijst. Anderzijds laat deze antwoordcategorie wel toe dat respondenten dit sneller aanklikken uit gemak, ook al kunnen ze een substantieel antwoord geven.

Verder werd ervoor gekozen om de socio-demografische variabelen aan het begin van de vragenlijst te plaatsen. Hierover zijn de meningen in de literatuur en de praktijk verdeeld. Zo opteren sommigen ervoor om de socio-demografische variabelen achteraan de vragenlijst te plaatsen omdat zo'n variabelen iets saaier zijn om te beantwoorden. Anderzijds verhoogt de plaatsing achteraan het risico op missende waarden bij deze variabelen terwijl deze kenmerken belangrijk zijn voor de analyses.

1.5. Implementatie vragenlijst

Het concrete ontwerp van de vragenlijsten wordt steeds verzorgd door het veldwerkbureau. Dit ontwerp gebeurt wel steeds op basis van voorgaande versies en volgens enkele concrete richtlijnen. Zo wordt afstemming gevraagd tussen de online versie en de schriftelijke versie. Hierbij is de unieke uitstraling en herkenbaarheid van het onderzoek conform het merkbeleid van de Vlaamse Overheid belangrijk. De lay-out moet modern en luchtig aanvoelen, er moet een voldoende groot lettertype gebruikt worden en er moet voldoende witruimte voorzien worden.

De coverfoto en logo's worden aan het veldwerkbureau geleverd door de VSA, net als het kleurenpalet en de richtlijnen in verband met de huisstijl van het Netwerk Statistiek Vlaanderen. De VSA zorgt voor invulinstructies, die het veldwerkbureau kan aanpassen naargelang de gebruikte scansoftware. Tenslotte zorgt het veldwerkbureau ervoor dat de online versie compatibel is voor gebruik op zowel computer, tablet en smartphone (responsive design).

Zowel de online vragenlijst als de schriftelijke vragenlijst worden steeds uitvoerig getest en gecontroleerd door verschillende medewerkers van de VSA voor ze worden verstuurd naar de steekproefpersonen. Op basis van deze feedback, worden beide versies gefinaliseerd.

2. Data cleaning

De ruwe databestanden werden aangeleverd door het veldwerkbureau. Naast de antwoorden op de vragen wordt aan de veldwerkbureau's ook gevraagd bijkomende informatie toe te voegen. Deze informatie bevat een uniek identificatienummer, het jaar van de bevraging, de manier

waarop de respondent de vragenlijst heeft ingevuld, en of de respondent minstens 1 vraag heeft ingevuld.

De ruwe data worden steeds opgekuist (cleaning) door de VSA. Dit gebeurt steeds in twee fasen. Een editie-specifieke fase die bij elke editie verschillend is, en een geautomatiseerde fase die bij elke editie hetzelfde is.

2.1. Editie-specifieke cleaning

In de eerste fase gebeurt de ongestructureerde cleaning. Dit is data cleaning die bij elke editie anders is omwille van editie-specifieke fouten bij de oplevering van de data of door open vragen met ongestructureerde antwoorden.

Stap 1: Interpretatie open antwoordvakken

De vragenlijst bevat verschillende open antwoordvakken. Dit zijn voornamelijk antwoordvakken waarin de respondent meer informatie kan geven bij de antwoordoptie 'andere' in halfopen antwoordschalen. Daarnaast sluit elke vragenlijst af met een open vraag waarin de respondent nog algemene opmerkingen kan geven over de vragenlijst. Alle opmerkingen in de open antwoordvakken worden nagelezen en op verschillende manieren gebruikt voor data-cleaning.

Ten eerste worden de open antwoorden bij de halfopen antwoordschalen gebruikt om te controleren of de respondenten wel de juiste antwoordoptie hebben aangeduid. De volgende mogelijke beslissingen worden dan genomen:

- Als het genoteerde antwoord in het open antwoordvak toch binnen één van de bestaande antwoordcategorieën past, word er een harde hercodering toegepast naar de juiste bestaande categorie. Hercodering op basis van dit soort antwoorden gebeurt enkel als het antwoord ondubbelzinnig verwijst naar een bestaande categorie in de antwoordschaal. Dubbelzinnige en onduidelijke antwoorden worden niet gebruikt voor hercodering.
- Als het genoteerde antwoord in het open antwoordvak niet binnen één van de bestaande antwoordcategorieën valt, blijft de waarde op 'andere' staan.

Een uitzondering is de vraag over welke sporten de respondent beoefent. Bij deze vraag valt het genoteerde antwoord in het open antwoordvak vaak niet binnen één van de tien voor gedefinieerde antwoordcategorieën maar is het wel een relevante sport. In dat geval wordt de sport in gestandaardiseerde vorm toegevoegd aan de dataset.

Ten tweede worden genoteerde opmerkingen in de open antwoordvakken ook gebruikt voor algemene hercoderingen. Bijvoorbeeld als de respondent aangeeft iets verkeerd ingevuld te hebben.

Ten derde worden genoteerde opmerkingen ook gebruikt om te evalueren of de vragenlijst wel werd ingevuld door de juiste persoon. Wanneer uit de opmerkingen blijkt dat de steekproefpersoon niet zelf de vragenlijst heeft ingevuld of daar niet toe in staat was, worden de antwoorden verwijderd en de steekproefpersoon beschouwd als nonrespondent.

Stap 2: Correctie oplevering

De ruwe data worden steeds automatisch gecontroleerd of ze consistent zijn met de codeboeken en metadata. Dit gebeurt zowel voor de steekproefdata gekregen van het Rijksregister als de enquêtedata gekregen van het veldwerkbureau. De volgende controles worden uitgevoerd:

- Controle dat alle noodzakelijke variabelen aanwezig zijn in de dataset.
- Controle dat alle variabelen van het juiste type zijn, bijvoorbeeld een numerieke variabele in de metadata kan geen alfanumerieke variabele zijn in de verkregen dataset.
- Indien de variabelen in de datasets labels hebben, wordt gecontroleerd of deze labels overeenstemmen met de metadata.
- Voor schaalvariabelen wordt gecontroleerd dat de variabelen enkel waarden hebben binnen de schaal.
- Voor variabelen waar de waarden een vast patroon volgen wordt gecontroleerd of dit ook het geval is via regular expressions (bijvoorbeeld, geboortjaar moet steeds bestaan uit vier cijfers).

Indien er inconsistenties worden gedetecteerd met de metadata worden de data handmatig gecorrigeerd.

2.2. Geautomatiseerde cleaning

In de tweede fase gebeurt de geautomatiseerde cleaning die steeds dezelfde is in alle edities. In deze fase wordt de structuur van de dataset gecontroleerd en worden algemene afgeleide variabelen berekend.

Stap 1: Samenvoegen verschillende bronnen

In de tweede stap worden alle verschillende databronnen samengevoegd tot één dataset. Het gaat hierbij over

- de steekproefdata,
- de enquêtedata,
- informatie over de editie van de bevraging,
- data van de contactpogingen, en
- informatie over de woonplaats van de respondenten zoals de provincie en urbanisatiegraad. Dit gebeurt aan de hand van de NIS-code die in de steekproefdata aanwezig is.

Voor de samenvoeging wordt ook automatisch gecontroleerd of de informatie over de editie en de zendingen werd aangevuld.

Stap 2: Correctie inconsistenties

Na de samenvoeging van de verschillende databronnen worden de data eerst gecheckt voor inconsistenties en, indien nodig, gecorrigeerd. De volgende correcties werden uitgevoerd:

- Als de leeftijd kleiner is dan 18 of groter dan 120, wordt geboortjaar op missend gezet. Deze respondenten zullen als nonrespondenten worden beschouwd.
- De vragenlijst bevat een vraag over met welke personen de respondent samenleeft thuis. Deze vraag wordt onmiddellijk gevolgd door een vraag over het aantal kinderen, volwassenen tussen 18 en 64 en volwassenen boven 65 waarmee de respondent samenleeft. Als de vragen over de aantallen niet zijn ingevuld maar wel de vraag over met welke personen de respondent samenleeft, worden de aantallen op 0 gezet. Deze vragen zijn dan waarschijnlijk wel bekeken door de respondent maar niet ingevuld omdat er geen personen aanwezig zijn in het huishouden.
- Wanneer de respondent een getal invult groter dan nul bij de vraag over het aantal kinderen in het huishouden, wordt de vraag over aanwezige kinderen automatisch op 'Ja' gezet.
- Als het aantal kinderen, volwassenen of senioren groter is dan 0, wordt alleen wonen automatisch op 'Nee' gezet. Als de waarden op alle drie variabelen nul is, wordt er geen correctie doorgevoerd.

Merk op dat bij de vragen over de samenstelling van het huishouden soms een paar zeer hoge aantallen werden ingegeven door bepaalde respondenten. Er werd beslist om deze hoge waarden niet te hercoderen. Onderzoekers die hierop analyses uitvoeren kunnen zelf de grens bepalen voor welke waarden zij niet meer aannemelijk beschouwen.

Stap 3: Correctie inconsistenties in 'Check all that apply'-vragen

De vragenlijsten bevatten verschillende gesloten vragen waarop de respondent meerdere antwoordopties kan aanvinken, zogenaamde 'check all that apply'-vragen. Dit zijn de vragen over:

- huishoudsituatie (welke soort huishoudleden zijn aanwezig in het huishouden);
- lidmaatschap vereniging (van welke soorten verenigingen is de respondent lid);
- sportbeoefening (welke sporten beoefent de respondent);
- bezit media-applicaties (welke media-applicaties bezit de respondent);
- toegang mediakanalen (tot welke mediakanalen heeft de respondent thuis toegang);
- politieke activiteiten (welke politieke activiteiten heeft de respondent het afgelopen jaar uitgevoerd);
- internetverbindingen (welke soort internetverbindingen heeft de respondent thuis);
- activiteiten via internet (voor welke activiteiten gebruikt de respondent het internet);

In de ruwe databestanden is er steeds een aparte variabele aanwezig voor elke antwoordoptie. Meestal bevat zo'n variabele enkel informatie over welke respondenten die bewuste optie hebben aangekruist. Daarnaast bevatten deze vragen ook steeds de antwoordoptie 'Weet niet/geen mening' die al dan niet aangevinkt kan worden. Daarnaast bevatten sommige variabelen een antwoordoptie die alle andere opties uitsluit (bv. 'geen van bovenstaande antwoorden').

Missende waarden op al deze variabelen kunnen meerdere betekenissen hebben; Ze kunnen betekenen dat de respondent het antwoord niet heeft geselecteerd, dat de respondent het antwoord niet weet, of dat de respondent de hele vraag heeft overgeslagen.

Alle 'check all that apply'-vragen werden omwille van bovenstaande redenen gekuist volgens een vaststaand schema. De variabele van een bepaalde inhoudelijke antwoordoptie krijgt waarde 'Ja' als deze optie werd aangevinkt. Indien de optie niet werd aangevinkt maar de optie 'Weet niet/geen mening' werd wel aangevinkt, krijgt de variabele de waarde 'Weet niet/geen mening'

Als geen van voorgaande situaties geldt maar er werd wel een andere inhoudelijke optie (inclusief de optie 'geen van bovenstaande antwoorden') aangevinkt, krijgt de variabele de waarde 'Neen'. In elk ander geval krijgt de variabele een missende waarde. Als er een 'geen van bovenstaande antwoorden'-optie aanwezig is wordt deze optie ook bijkomend gecontroleerd op inconsistentie. Meer bepaald, als de respondent minstens één van de andere inhoudelijke opties heeft aangevinkt, wordt het antwoord op deze 'geen van bovenstaande antwoorden'-optie automatisch op 'Neen' gezet.

Merk op dat in de gekuiste dataset geen aparte variabele meer wordt voorzien voor de 'Weet niet/geen mening'-optie. De informatie van deze variabele zit in de gekuiste data immers vervat in de waarden van de variabelen van de inhoudelijke antwoordopties.

Stap 4: Correctie inconsistenties door filtervragen

Sommige vragen mogen enkel worden ingevuld als de respondent op een bepaalde manier heeft geantwoord op een andere vraag. Deze laatste soort vragen worden filtervragen genoemd. Bij zo'n filtervragen kunnen er ook inconsistenties optreden, namelijk als een respondent een vraag invult die eigenlijk niet van toepassing was. Zeker wanneer een respondent de bevraging op papier beantwoord kan dit probleem opduiken. Bij online respondenten treedt dit probleem niet op omdat gefilterde vragen automatisch niet getoond worden bij bepaalde antwoorden op de filtervragen.

Om consistentie te bewaren tussen de respondenten die online antwoorden en de respondenten die op papier antwoorden, worden inconsistenties gecorrigeerd door de waarde op de gefilterde variabelen automatisch op 'Niet van toepassing' te zetten als de bijhorende filter niet voldaan is. Het gaat hierbij om volgende filtervragen en bijhorende gefilterde vragen:

- de vragen over het aantal leden in het huidhouden mogen enkel worden ingevuld als de respondent niet heeft aangevinkt dat zij of hij alleen woont;
- de vraag over belemmeringen door ziekte of handicap mag enkel worden ingevuld als de respondent aangeeft minstens één langdurige ziekte of handicap te hebben;
- de vraag over bestuurslid zijn van een vereniging mag enkel worden ingevuld als de respondent aanduidt dat zij of hij lid is van minstens één vereniging;
- de vraag over de relatie tot de persoon waaraan de respondent informele zorg verleent kan enkel worden ingevuld de respondent ook informele zorg verleent;
- de vragen over sportbeoefening kunnen alleen worden ingevuld als de respondent aanduidt minstens 1 keer per jaar sport te beoefenen;
- de vraag over tevredenheid met het werk mag enkel worden ingevuld als de respondent betaald werk heeft;
- de vraag over tevredenheid met contact met huisgenoten kan enkel worden ingevuld als de respondent niet alleen woont;
- de vragen over bezit van een vaste of mobiele internetverbinding kunnen enkel ingevuld worden als de respondent een internetverbinding heeft; en
- de vragen over activiteiten via het internet kunnen enkel worden ingevuld als de respondent minstens 1 keer per jaar internet gebruikt.

Stap 5: Analyse van respons

Niet alle steekproefpersonen reageren op de uitnodiging om de bevraging in te vullen. Anderen geven dan weer geen bruikbare antwoorden of vullen een onvoldoend aantal vragen in. Daarom worden de steekproefpersonen opgedeeld in respondenten en nonrespondenten op basis van verschillende criteria. Voor de indeling wordt gebruik gemaakt van de Standard Definitions opgesteld door de American Association for Public Opinion Research (AAPOR, zie The American Association for Public Opinion Research, 2023). We nemen hierbij de volgende codes over:

1. Respondenten:

1.1 Volledig antwoord: Deze steekproefpersonen hebben

- minstens alle socio-demografische vragen doorlopen, en
- minstens 80\% van de andere vragen substantieel beantwoord.

1.2 Partieel antwoord: Deze steekproefpersonen hebben

- minstens alle socio-demografische vragen doorlopen, en
- minstens 30\% van de andere vragen substantieel beantwoord.

2. Nonrespondenten:

2.11 Weigering: Dit zijn alle steekproefpersonen waarbij geen ingevulde vragenlijst werd teruggestuurd.

2.12 Break-off: Dit zijn de steekproefpersonen die een ingevulde vragenlijst hebben teruggestuurd (online of op papier) waarin minstens één vraag werd doorlopen maar waar de criteria voor volledige of partiële antwoorden niet voldaan zijn.

2.27 Te laat: Respondenten die de vragenlijst teruggestuurd na afsluiting van het veldwerk.

2.31 Gestorven: De steekproefpersoon is gestorven.

2.32 Niet bekwaam: De steekproefpersoon is fysiek of mentaal niet in staat de vragenlijst in te vullen.

2.33 Taalprobleem: De steekproefpersoon spreekt geen Nederlands.

2.36 Verkeerde respondent: De vragenlijst werd ingevuld door de verkeerde persoon. Deze informatie wordt op de eerste plaats afgeleid uit de open antwoordvakken.

Tijdens de data-cleaning wordt er echter bijkomend gecontroleerd of de vragenlijst door de juiste persoon werd ingevuld door de ingevulde geboortemaand en het ingevulde geboortjaar te vergelijken met de geboortemaand en het geboortjaar in het Rijksregister. Als de antwoorden van de respondent niet overeenstemmen met het Rijksregister gaan we ervan uit dat de verkeerde persoon de vragenlijst heeft ingevuld. Dezelfde controle zou kunnen gebeuren voor geslacht maar inconsistenties kunnen hier ook worden verklaard door respondenten die zich identificeren met een ander geslacht dan in het Rijksregister. Deze personen als nonrespondenten beschouwen zou een verkeerde beslissing zijn.

Respondenten verwijderen met een inconsistent geboortjaar en -maand zorgt wel voor een risico dat respondenten worden verwijderd met een verkeerd geregistreerde geboortedatum in het Rijksregister. Dit gebeurt vaker bij mensen met niet-Belgische nationaliteit of met buitenlandse herkomst. Analyse van de steekproeven toont echter aan dat dit aantal respondenten zeer laag ligt waardoor we geen grote vertekening verwachten. De controle voor geboortedatum is bovendien de enige manier om te controleren of de juiste persoon de vragenlijst heeft ingevuld.

Voor alle steekproefpersonen die de vragenlijst op de één of andere manier terugstuurden wordt bovendien bijgehouden op welke manier zij de vragenlijst invulden:

- online, of
- op papier.

Online respondenten konden de vragenlijst bovendien op twee manieren bereiken:

- door de URL op de uitnodigingsbrief in te vullen in een webbrowser, of
- door de QR-code op de uitnodigingsbrief te scannen.

In de gekuiste datasets zitten variabelen die aangeven op welke manier de respondenten de vragenlijst hebben ingevuld.

Merk op dat de responsdisposities pas bepaald worden na de cleaning van de ruwe variabelen. Deze volgorde wordt gebruikt omdat de correcties van variabelen mogelijks een invloed hebben op de responsdispositie.

Stap 6: Samenvoegen van dubbele respons

Soms starten respondenten in één responsmethode (schriftelijk, online via URL, online via QR) maar wisselen ze doorheen de vragenlijst naar een andere methode. Dit levert twee of meer datalijnen op in het ruwe databestand. In dit geval wordt uiteraard de voorkeur gegeven aan datalijnen met geldige respons en worden andere datalijnen verwijderd. Als dit nog steeds meerdere datalijnen oplevert bij een respondent wordt de datalijn die het meest volledig werd ingevuld bijgehouden. Indien alle datalijnen volledig werden ingevuld, wordt de chronologisch eerst ingevulde datalijn bijgehouden.

Stap 7: Berekening afgeleide variabelen

Een volgende stap in het cleaning proces is de berekening van afgeleide variabelen. Hierbij gaat het over volgende variabelen:

- De ruwe data bevatten enkel het geboortjaar van de steekproefpersonen. Het geboortjaar wordt gebruikt om leeftijd te berekenen in jaren. Vervolgens wordt leeftijd gehercodeerd naar categorische variabelen die respondenten opdelen in verschillende leeftijdsklassen.
- De ruwe data bevatten de antwoorden op een vraag naar hoogst behaald diploma in zeven categorieën. Dit wordt omgezet naar variabelen over opleidingsniveau met minder categorieën.
- De vraag over huidige professionele situatie wordt gehercodeerd naar een variabele met minder categorieën voor de public use file (PUF).
- Er wordt een variabele rond huishoudpositie berekend. Voor de public use file (PUF) wordt huishoudpositie vereenvoudigd.
- Het totaal aantal internettoepassingen wordt berekend door op te tellen hoeveel opties werden aangevinkt bij de vraag rond internettoepassingen.
- Het totaal aantal politieke activiteiten wordt berekend door op te tellen hoeveel opties werden aangevinkt bij de vraag rond politieke activiteiten.

Stap 8: Berekening gewichten

In de volgende stap worden post-stratificatiegewichten berekend voor de respondenten. Dit gebeurt op basis van leeftijd, geslacht, nationaliteit en urbanisatiegraad van de woonplaats. Voor leeftijd, geslacht en nationaliteit wordt informatie gebruikt uit het Rijksregister, zowel voor de respondenten als om de verdeling van deze variabelen over de hele populatie te bekomen.

Om de verdeling volgens urbanisatiegraad te bepalen wordt het NIS-nummer eveneens afgeleid uit het Rijksregister, maar de koppeling van urbanisatiegraad aan het NIS-nummer gebeurt op basis van categorieën die bepaald werden in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De gewichten worden berekend via raking. Raking betekent dat voor elk kenmerk (variabele) om de beurt de marginale verdeling van de respondenten via gewichten wordt gecorrigeerd naar de verdeling van dat kenmerk in de populatie. De verkregen gewichten in elke stap worden gebruikt om de respondentenverdeling van het volgende kenmerk in de volgende stap te schatten.

Wanneer alle gewichten werden doorlopen start het proces opnieuw bij het eerste kenmerk en gaat zo door tot er relatief stabiele gewichten worden bekomen.

Stap 9: Controle variabelen

Als laatste stap wordt opnieuw gecontroleerd of de opgeleverde dataset voldoet aan de structuur zoals beschreven in de metadata. Dit betekent dat automatisch wordt gecontroleerd of alle nodige variabelen aanwezig zijn in de dataset en dat deze variabelen de juiste waarden hebben. Nadien wordt de dataset weggeschreven als een secure use file (voor intern gebruik), een scientific use file (SUF, op te vragen door onderzoekinstellingen na registratie) en een public use file (PUF, voor iedereen beschikbaar). De PUF en SUF bevatten enkel data van de respondenten. Informatie over nonrespondenten en ongeldige respondenten wordt uit deze databestanden verwijderd.

3. Responsgraden

De responsgraden van de bevragingen zijn terug te vinden in onderstaande tabellen. In tabel 3 wordt de algemene responsgraad gegeven, in tabellen 4 tot en met 8 wordt opgesplitst naar verschillende achtergrondkenmerken.

Tijdens de eerste editie haalden we nog een responsgraad van boven 40%. Dit is een relatief hoge responsgraad in vergelijking met andere wetenschappelijke bevragingen, ook al antwoordde meer dan de helft van de steekproefpersonen niet. In de tweede editie zakte de responsgraad onder 30% maar dit is te wijten aan de fout met de url in de uitnodigingsbrief en de rechtzetting achteraf. Nadien schommelde de responsgraad rond de 30% tot 35%.

Tabel 3: Algemene responsgraden van de verschillende edities van de SV-bevraging

Editie	Periode	Jaar	Groep	Steekproef	Respondenten	Responsgraad
SV1	voorjaar	2021	Alle respondenten	6000	2585	43,1
SV2	najaar	2021	Alle respondenten	6000	1696	28,3
SV3	najaar	2021	Alle respondenten	6000	1657	27,6
SV4	voorjaar	2022	Alle respondenten	6000	2085	34,8
SV5	najaar	2022	Alle respondenten	6000	2043	34
SV6	najaar	2022	Alle respondenten	6000	2075	34,6
SV7	voorjaar	2023	Alle respondenten	6000	1852	30,9
SV8	najaar	2023	Alle respondenten	6000	2084	34,7
SV9	najaar	2023	Alle respondenten	6000	1983	33

Over alle edities heen is er nauwelijks verschil tussen mannen en vrouwen en de verschillende provincies op het vlak van responsgraden. Voor andere kenmerken zijn er echter wel wat verschillen, wat een signaal is voor vertekening in de analyses. Zo tonen de data duidelijk aan dat jongeren steeds ondervertegenwoordigd zijn en ouderen oververtegenwoordigd (op de oudste leeftijdscategorie van 75+ jaar na). Daarnaast is er een sterke ondervertegenwoordiging van mensen zonder Belgische nationaliteit. Verder zijn mensen in grootsteden eveneens ondervertegenwoordigd terwijl mensen in overgangsgebied oververtegenwoordigd zijn. De gewichten in de dataset corrigeren voor deze scheeftekkingen in de verdeling van de respondenten.

Tabel 4: Responsgraden van de verschillende edities van de SV-bevraging, naar geslacht

Editie	Periode	Jaar	Groep	Steekproef	Respondenten	Responsgraad
SV1	voorjaar	2021	Man	2930	1241	42,4
SV1	voorjaar	2021	Vrouw	3070	1344	43,8
SV2	najaar	2021	Man	3011	837	27,8
SV2	najaar	2021	Vrouw	2989	859	28,7
SV3	najaar	2021	Man	2988	811	27,1
SV3	najaar	2021	Vrouw	3012	846	28,1
SV4	voorjaar	2022	Man	2982	1004	33,7
SV4	voorjaar	2022	Vrouw	3018	1081	35,8
SV5	najaar	2022	Man	2978	1047	35,2
SV5	najaar	2022	Vrouw	3022	996	33
SV6	najaar	2022	Man	2956	1071	36,2
SV6	najaar	2022	Vrouw	3044	1004	33
SV7	voorjaar	2023	Man	2909	892	30,7
SV7	voorjaar	2023	Vrouw	3091	960	31,1
SV8	najaar	2023	Man	2930	1006	34,3
SV8	najaar	2023	Vrouw	3070	1078	35,1
SV9	najaar	2023	Man	2939	997	33,9
SV9	najaar	2023	Vrouw	3061	986	32,2

Tabel 5: Responsgraden van de verschillende edities van de SV-bevraging, naar leeftijd

Editie	Periode	Jaar	Groep	Steekproef	Respondenten	Responsgraad
SV1	voorjaar	2021	18-24 jaar	489	176	36
SV1	voorjaar	2021	25-34 jaar	961	340	35,4
SV1	voorjaar	2021	35-44 jaar	920	362	39,3
SV1	voorjaar	2021	45-54 jaar	1046	430	41,1
SV1	voorjaar	2021	55-64 jaar	1048	527	50,3
SV1	voorjaar	2021	65-74 jaar	772	451	58,4
SV1	voorjaar	2021	75 jarigen en ouder	764	299	39,1
SV2	najaar	2021	18-24 jaar	549	115	20,9
SV2	najaar	2021	25-34 jaar	910	183	20,1
SV2	najaar	2021	35-44 jaar	973	240	24,7
SV2	najaar	2021	45-54 jaar	977	274	28
SV2	najaar	2021	55-64 jaar	1021	349	34,2
SV2	najaar	2021	65-74 jaar	826	321	38,9
SV2	najaar	2021	75 jarigen en ouder	744	214	28,8
SV3	najaar	2021	18-24 jaar	594	118	19,9
SV3	najaar	2021	25-34 jaar	866	197	22,7
SV3	najaar	2021	35-44 jaar	972	247	25,4
SV3	najaar	2021	45-54 jaar	995	239	24
SV3	najaar	2021	55-64 jaar	1016	358	35,2
SV3	najaar	2021	65-74 jaar	834	300	36
SV3	najaar	2021	75 jarigen en ouder	723	198	27,4
SV4	voorjaar	2022	18-24 jaar	557	121	21,7
SV4	voorjaar	2022	25-34 jaar	966	266	27,5
SV4	voorjaar	2022	35-44 jaar	946	244	25,8
SV4	voorjaar	2022	45-54 jaar	973	322	33,1
SV4	voorjaar	2022	55-64 jaar	1001	461	46,1
SV4	voorjaar	2022	65-74 jaar	797	377	47,3
SV4	voorjaar	2022	75 jarigen en ouder	760	294	38,7
SV5	najaar	2022	18-24 jaar	572	124	21,7
SV5	najaar	2022	25-34 jaar	878	249	28,4
SV5	najaar	2022	35-44 jaar	934	276	29,6
SV5	najaar	2022	45-54 jaar	975	337	34,6
SV5	najaar	2022	55-64 jaar	1019	424	41,6
SV5	najaar	2022	65-74 jaar	867	396	45,7
SV5	najaar	2022	75 jarigen en ouder	755	237	31,4
SV6	najaar	2022	18-24 jaar	545	128	23,5
SV6	najaar	2022	25-34 jaar	927	268	28,9
SV6	najaar	2022	35-44 jaar	969	272	28,1
SV6	najaar	2022	45-54 jaar	1038	361	34,8
SV6	najaar	2022	55-64 jaar	1025	454	44,3
SV6	najaar	2022	65-74 jaar	767	359	46,8
SV6	najaar	2022	75 jarigen en ouder	729	233	32

SV7	voorjaar	2023	18-24 jaar	556	119	21,4
SV7	voorjaar	2023	25-34 jaar	905	211	23,3
SV7	voorjaar	2023	35-44 jaar	927	251	27,1
SV7	voorjaar	2023	45-54 jaar	944	273	28,9
SV7	voorjaar	2023	55-64 jaar	1048	399	38,1
SV7	voorjaar	2023	65-74 jaar	851	366	43
SV7	voorjaar	2023	75 jarigen en ouder	769	233	30,3
SV8	najaar	2023	18-24 jaar	582	143	24,6
SV8	najaar	2023	25-34 jaar	891	227	25,5
SV8	najaar	2023	35-44 jaar	969	311	32,1
SV8	najaar	2023	45-54 jaar	927	303	32,7
SV8	najaar	2023	55-64 jaar	1072	439	41
SV8	najaar	2023	65-74 jaar	810	390	48,1
SV8	najaar	2023	75 jarigen en ouder	749	271	36,2
SV9	najaar	2023	18-24 jaar	614	145	23,6
SV9	najaar	2023	25-34 jaar	888	238	26,8
SV9	najaar	2023	35-44 jaar	957	274	28,6
SV9	najaar	2023	45-54 jaar	967	292	30,2
SV9	najaar	2023	55-64 jaar	969	412	42,5
SV9	najaar	2023	65-74 jaar	863	378	43,8
SV9	najaar	2023	75 jarigen en ouder	742	244	32,9

Tabel 6: Responsgraden van de verschillende edities van de SV-bevraging, naar nationaliteit

Editie	Periode	Jaar	Groep	Steekproef	Respondenten	Responsgraad
SV1	voorjaar	2021	Belg	5472	2442	44,6
SV1	voorjaar	2021	Niet-Belgen, EU	298	83	27,9
SV1	voorjaar	2021	Niet-Belg, buiten EU	230	60	26,1
SV2	najaar	2021	Belg	5412	1589	29,4
SV2	najaar	2021	Niet-Belgen, EU	340	61	17,9
SV2	najaar	2021	Niet-Belg, buiten EU	248	46	18,5
SV3	najaar	2021	Belg	5432	1557	28,7
SV3	najaar	2021	Niet-Belgen, EU	323	51	15,8
SV3	najaar	2021	Niet-Belg, buiten EU	245	49	20
SV4	voorjaar	2022	Belg	5398	1971	36,5
SV4	voorjaar	2022	Niet-Belgen, EU	343	72	21
SV4	voorjaar	2022	Niet-Belg, buiten EU	259	42	16,2
SV5	najaar	2022	Belg	5429	1910	35,2
SV5	najaar	2022	Niet-Belgen, EU	286	69	24,1
SV5	najaar	2022	Niet-Belg, buiten EU	285	64	22,5
SV6	najaar	2022	Belg	5420	1950	36
SV6	najaar	2022	Niet-Belgen, EU	308	77	25
SV6	najaar	2022	Niet-Belg, buiten EU	272	48	17,6
SV7	voorjaar	2023	Belg	5404	1738	32,2
SV7	voorjaar	2023	Niet-Belgen, EU	327	62	19

SV7	voorjaar	2023	Niet-Belg, buiten EU	269	52	19,3
SV8	najaar	2023	Belg	5376	1953	36,3
SV8	najaar	2023	Niet-Belgen, EU	333	76	22,8
SV8	najaar	2023	Niet-Belg, buiten EU	291	55	18,9
SV9	najaar	2023	Belg	5405	1882	34,8
SV9	najaar	2023	Niet-Belgen, EU	333	58	17,4
SV9	najaar	2023	Niet-Belg, buiten EU	262	43	16,4

Tabel 7: Responsgraden van de verschillende edities van de SV-bevraging, naar provincie

Editie	Periode	Jaar	Groep	Steekproef	Respondenten	Responsgraad
SV1	voorjaar	2021	Antwerpen	1698	771	45,4
SV1	voorjaar	2021	Vlaams-Brabant	1092	436	39,9
SV1	voorjaar	2021	West-Vlaanderen	1068	453	42,4
SV1	voorjaar	2021	Oost-Vlaanderen	1395	588	42,2
SV1	voorjaar	2021	Limburg	747	337	45,1
SV2	najaar	2021	Antwerpen	1662	457	27,5
SV2	najaar	2021	Vlaams-Brabant	1064	297	27,9
SV2	najaar	2021	West-Vlaanderen	1105	327	29,6
SV2	najaar	2021	Oost-Vlaanderen	1339	351	26,2
SV2	najaar	2021	Limburg	830	264	31,8
SV3	najaar	2021	Antwerpen	1701	474	27,9
SV3	najaar	2021	Vlaams-Brabant	987	274	27,8
SV3	najaar	2021	West-Vlaanderen	1079	304	28,2
SV3	najaar	2021	Oost-Vlaanderen	1380	358	25,9
SV3	najaar	2021	Limburg	853	247	29
SV4	voorjaar	2022	Antwerpen	1665	593	35,6
SV4	voorjaar	2022	Vlaams-Brabant	1088	365	33,5
SV4	voorjaar	2022	West-Vlaanderen	1096	400	36,5
SV4	voorjaar	2022	Oost-Vlaanderen	1352	432	32
SV4	voorjaar	2022	Limburg	799	295	36,9
SV5	najaar	2022	Antwerpen	1673	579	34,6
SV5	najaar	2022	Vlaams-Brabant	1024	312	30,5
SV5	najaar	2022	West-Vlaanderen	1091	397	36,4
SV5	najaar	2022	Oost-Vlaanderen	1381	467	33,8
SV5	najaar	2022	Limburg	831	288	34,7
SV6	najaar	2022	Antwerpen	1639	554	33,8
SV6	najaar	2022	Vlaams-Brabant	1043	362	34,7
SV6	najaar	2022	West-Vlaanderen	1144	422	36,9
SV6	najaar	2022	Oost-Vlaanderen	1379	465	33,7
SV6	najaar	2022	Limburg	795	272	34,2
SV7	voorjaar	2023	Antwerpen	1708	540	31,6
SV7	voorjaar	2023	Vlaams-Brabant	1025	314	30,6
SV7	voorjaar	2023	West-Vlaanderen	1096	320	29,2
SV7	voorjaar	2023	Oost-Vlaanderen	1352	416	30,8

SV7	voorjaar	2023	Limburg	819	262	32
SV8	najaar	2023	Antwerpen	1660	586	35,3
SV8	najaar	2023	Vlaams-Brabant	1033	364	35,2
SV8	najaar	2023	West-Vlaanderen	1140	407	35,7
SV8	najaar	2023	Oost-Vlaanderen	1399	458	32,7
SV8	najaar	2023	Limburg	768	269	35
SV9	najaar	2023	Antwerpen	1657	526	31,7
SV9	najaar	2023	Vlaams-Brabant	1001	342	34,2
SV9	najaar	2023	West-Vlaanderen	1091	337	30,9
SV9	najaar	2023	Oost-Vlaanderen	1431	489	34,2
SV9	najaar	2023	Limburg	820	289	35,2

Tabel 8: Responsgraden van de verschillende edities van de SV-bevraging, naar urbanisatiegraad van de woonplaats

Editie	Periode	Jaar	Groep	Steekproef	Respondenten	Responsgraad
SV1	voorjaar	2021	Grootsteden	690	251	36,4
SV1	voorjaar	2021	Centrumsteden	816	353	43,3
SV1	voorjaar	2021	Stedelijke rand	903	356	39,4
SV1	voorjaar	2021	Kleinere steden	1161	525	45,2
SV1	voorjaar	2021	Overgangsgebied	1549	741	47,8
SV1	voorjaar	2021	Platteland	881	359	40,7
SV2	najaar	2021	Grootsteden	687	143	20,8
SV2	najaar	2021	Centrumsteden	817	240	29,4
SV2	najaar	2021	Stedelijke rand	925	276	29,8
SV2	najaar	2021	Kleinere steden	1145	323	28,2
SV2	najaar	2021	Overgangsgebied	1492	449	30,1
SV2	najaar	2021	Platteland	934	265	28,4
SV3	najaar	2021	Grootsteden	710	160	22,5
SV3	najaar	2021	Centrumsteden	826	229	27,7
SV3	najaar	2021	Stedelijke rand	926	252	27,2
SV3	najaar	2021	Kleinere steden	1153	319	27,7
SV3	najaar	2021	Overgangsgebied	1481	479	32,3
SV3	najaar	2021	Platteland	904	218	24,1
SV4	voorjaar	2022	Grootsteden	695	184	26,5
SV4	voorjaar	2022	Centrumsteden	787	284	36,1
SV4	voorjaar	2022	Stedelijke rand	962	322	33,5
SV4	voorjaar	2022	Kleinere steden	1159	404	34,9
SV4	voorjaar	2022	Overgangsgebied	1505	569	37,8
SV4	voorjaar	2022	Platteland	892	322	36,1
SV5	najaar	2022	Grootsteden	686	209	30,5
SV5	najaar	2022	Centrumsteden	832	306	36,8
SV5	najaar	2022	Stedelijke rand	907	306	33,7
SV5	najaar	2022	Kleinere steden	1203	392	32,6
SV5	najaar	2022	Overgangsgebied	1434	492	34,3

SV5	najaar	2022	Platteland	938	338	36
SV6	najaar	2022	Grootsteden	640	206	32,2
SV6	najaar	2022	Centrumsteden	813	283	34,8
SV6	najaar	2022	Stedelijke rand	973	322	33,1
SV6	najaar	2022	Kleinere steden	1183	385	32,5
SV6	najaar	2022	Overgangsgebied	1503	534	35,5
SV6	najaar	2022	Platteland	888	345	38,9
SV7	voorjaar	2023	Grootsteden	718	189	26,3
SV7	voorjaar	2023	Centrumsteden	805	239	29,7
SV7	voorjaar	2023	Stedelijke rand	833	257	30,9
SV7	voorjaar	2023	Kleinere steden	1190	348	29,2
SV7	voorjaar	2023	Overgangsgebied	1528	544	35,6
SV7	voorjaar	2023	Platteland	926	275	29,7
SV8	najaar	2023	Grootsteden	692	210	30,3
SV8	najaar	2023	Centrumsteden	773	281	36,4
SV8	najaar	2023	Stedelijke rand	871	272	31,2
SV8	najaar	2023	Kleinere steden	1283	449	35
SV8	najaar	2023	Overgangsgebied	1449	546	37,7
SV8	najaar	2023	Platteland	932	326	35
SV9	najaar	2023	Grootsteden	682	186	27,3
SV9	najaar	2023	Centrumsteden	780	260	33,3
SV9	najaar	2023	Stedelijke rand	906	296	32,7
SV9	najaar	2023	Kleinere steden	1245	414	33,3
SV9	najaar	2023	Overgangsgebied	1477	518	35,1
SV9	najaar	2023	Platteland	910	309	34

Bibliografie

- Billiet, Jaak en Hideko Matsuo (2012). "Non-response and measurement error". In: Handbook of survey methodology for the social sciences , p. 149–178.
- De Leeuw, Edith en Nejc Berzelak (2017). "Survey mode or survey modes". In: SAGE Publications Ltd. Hfdstk. 11, p. 142–156.
- De Leeuw, Edith D, Joop Hox en Don Dillman (2012). International handbook of survey methodology. Routledge.
- De Leeuw, Edith D e.a. (2005). "To mix or not to mix data collection modes in surveys." In: Journal of official statistics 21.5, p. 233–255.
- Dillman, Don A (2011). Mail and Internet surveys: The tailored design method–2007 Update with new Internet, visual, and mixed-mode guide . John Wiley & Sons.
- Lugtig, PJ, Vera Toepoel e.a. (2016). "Mobile-only web survey respondents". In: Survey Practice 9.3, p. 1–8.
- Messer, Benjamin L en Don A Dillman (2011). "Surveying the general public over the internet using address-based sampling and mail contact procedures". In: Public opinion quarterly 75.3, p. 429–457.
- Stoop, Ineke AL e.a. (2010). Improving survey response: Lessons learned from the European Social Survey . John Wiley & Sons.
- The American Association for Public Opinion Research (2023). Standard Definitions: Final Dispositions of Case Codes and Outcome Rates for Surveys. 10th edition . URL: <https://aapor.org/standards-and-ethics/standard-definitions/>.
- Toepoel, Vera en Peter Lugtig (2015). "Online surveys are mixed-device surveys. Issues associated with the use of different (mobile) devices in web surveys". In: methods, data, analyses 9.2, p. 8.
- Vannieuwenhuyze, Jorre TA, Geert Loosveldt en Geert Molenberghs (2014). "Evaluating mode effects in mixed-mode survey data using covariate adjustment models". In: Journal of Official Statistics 30.1, p. 1–21.
- Wilson, Laura en Emma Dickinson (2021). Respondent Centred Surveys: Stop, Listen and Then Design. Sage.